

የዓቂዳ መሠረቶች

ተርጓሚው ዓብዱ ናስር ዓብዱላሂ አሕመድ

አሳታሚው ዳዕዋ ነጌስ

የተርጓሚው መብት በሕግ የተጠበቀ ነው

Kingdom of Saudi Arabia
The Cooperative Office for call and Guidance
to Communities at Al Ma'azar & Um Al-Hammam
Under the Supervision of the Ministry of Islamic Affairs
Endowment Guidance & Propagation

Tel: 4826466 – Fax: 4827489 – P.O.Box: 31021 Riyadh: 11497

የአቂዳ መሠረቶች

ተርጉሚው አብዳልናስር አብዳላህ አህመድ

አሳታሚው ዳዕዋ ፕረስ

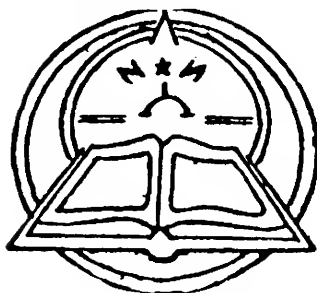
የመ.ሳ.ቁ 80324

ጠ.ቁ. 183184

እርግጥ በምርጥ መስሊም ምሁራን

ጥር 1986

አዲስ አበባ

مؤسسة الدعوة للنشر والإعلام

All Rights Reserved

የተርጉሚው መብት በሕግ የተጠበቀ ነው

መግቢያ

ምስጋና ለአላህ ይገባው። እዝነትና ሰላም ለነቢያችን ሙሐመድ ለቤተሰቦቻቸውና ለሰላማቸው ይድረስ።

ሙስሊሞች ሆይ! ኢስላም ሕይወትን በየፈርጁ የሚመራ የተሟላ እንክንና ጉድለት የለለው ሐይማኖት ነው። ምንጩም ቁርዓንና ሐዲስ ነው።

ሙስሊም መሆንም በኢስላም ጓዳና ላይ በመጓዝ እንጂ በሰላም ብቻ አይደለም። የኢስላም ቀለበት ውስጥ መግባት፡ ለአላህ እጅ መስጠት ለፍቃዱና ለትዕዛዙ ፍፁም ተገዥና ታዛዥ መሆን ማለት ነው።

ሙስሊሞች ሆይ! የኢስላም ምሰራውና የጀርባ አጥንቱ አቂዳ ነው። አቂዳችን በቁርዓን በሐዲስ ላይ የተመሠረተ የተስተካከለና ያማረ ካልሆነ የምንሰራው ሥራ በሙሉ ከጥያቄ ውስጥ ይወድቃል። ስለዚህ አቂዳችንን የምናስተካክለው በቁርዓንና በሐዲስ የታዘዙትን በመሥራት በመተግበር ሲሆን የተከለከሉትን በመከልከል ነው። የሙስሊሞች አንድነትም የሚገነባውና የሚመሠረተው በአቂዳ ላይ ነው።

በጀሚአት እህያ ምንሓጅ አል-ሱን-ና(የ.ክ) “ፈንዳሚንታልስ እፍ አቂዳ” በሚል ርዕስ በእንግልዘኛ ከተዘጋጀው መጽሐፍ ወደ አግርኛ የተመለሰ ነው።

መፅሐፉ የአቂዳን ምንነት በግሳየቱ በኩል ትልቅ አስተዋፅኦ የሚያበረክት መሆኑን ብዙ ሙስሊም ምሁራን በማረጋገጣቸው ባማረና በተሟላ ሁኔታ እነሆ ለሁለተኛ ጊዜ ለግሳየትም በቅተናል።

መጽሐፉም የተሳሳተ መልዕክት እንዳይኖረው ሺህ ሰላይድ አህመድ በማረም ረድተውኛል፡፡ አላህ ይህንን መልካም ሥራ ይቀበላቸው።

ቀጥተኛውን መንገድ ምራን፡ የነዚያን በነርሱ ላይ በጎ የዋልክ ላቸውን፡ በነሱ ላይ ያልተቆጣህባቸውንና ያልተሳሳቱትንም ሰዎች መንገድ(ምራን፡ በሉ)። አል-ፋቲሐህ(1:6-7)

አብዱልናስር አብዳላህ አህመድ

የአቂዳ መሠረቶች

ጥ1. አላህ ለምን ፈጠረን?

መ. አላህ የፈጠረን ለእሱ ፍጹም ተገዢና ታዛዥ እንድንሆንለት ነው። በእሱ ግንንም፣ ምንንም እንዳናጋራ ነው።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ . سورة الذاريات

ጋደንና ሰውንም:- ሊገዙኝ እንጂ ለሌላ አልፈጠርኳቸውም። (51:56)

ሐዲስ

(حَقُّ اللَّهِ عَلَى الْعِبَادِ أَنْ يَعْبُدُوهُ وَلَا يُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا) . رواه مسلم

የአላህ መልእክተኛ (ሰዐወ) አላህ በባሮቹ ላይ ያለው መብት እሱን በብቸኝነት እንዲያመልኩትና ግንንም፣ ምንንም እንዳያጋሩበት ነው። ሲሉ ተናገረዋል። (ቡኸሪና ሙስሊም)

ጥ2. ኢባዳ ምንድን ነው?

መ. ኢባዳ (ፀሎት)፡ (አምልኮት) ለአላህ ውዴታ ተብለው የሚከናወኑ መልካም ተግባሮችን፣ ሥራዎችንና ንግግሮችን በሙሉ የሚያካትት ነው። ለምሳሌ ፀሎት፣ ሰላት፣ ምፅዋት እና ሌሎችንም በጎ ሥራዎች ያጠቃልላል።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾
سورة الأنعام .

ሰገደቲ፡ መገዛቲም፡ ሕይወቲም፡ ሞቲም፡ ለዓለማት ጌታ ለአላህ
ነው በል።(6:162)

ሐዲስ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : قَالَ اللَّهُ تَعَالَى : وَمَا تَقَرَّبَ
إِلَّيَّ عَبْدِي بِشَيْءٍ أَحَبَّ إِلَيَّ مِمَّا افْتَرَضْتَهُ عَلَيْهِ . حَدِيثٌ قَدْسِي رواه
البخاري .

የአላህ መልእክተኛ (ሰዐወ) አላህ ባሪያዬ ወደ እኔ ከግብርና
ባቸው ተገባራት መካከል በገደታ እንዳይዘነኩት ይበልጥ የተወደደ
የለም። ይላል ሲሉ ተናገረዋል። (ቡኻሪ)

ጥ3. አላህን እንዴት እንገዛው?

መ. አላህን የምንገዛው እሱ ባዘዘንና መልእክተኛው (ሰዐወ)
ባስተማሩን መሠረት ነው።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوا
أَعْمَالَكُمْ ﴾ سورة محمد .

እናንተ ያመናችሁ ሆይ! አላህን ተገዙ፡ መልእክተኛውንም
ታዘዙ፡ ሥራዎቻችሁን አታበላሹ፡፡ (47:33)

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ
رَدٌّ . رواه مسلم .

የአላህ መልእክተኛ(ሰዐወ) የእኛ ፍቃድ ያልሆነን ነገር ያከነውን
ሰው ተገባሩ ውድቅ ነው። ሲሉ ተናገረዋል። (መ-ስሊም)

ጥ4. አላህን በፍርሃት በተስፋ መገዛት አለብን?

መ. አላህን መገዛት ያለብን በፍርሃትና በተስፋ መሆን አለበት። የአላህን ቁጣ፡ ቅጣትና ቅሬታ በመፍራት እሱ ከሚጠላቸው ከማናቸውም መጥፎ ተግባሮች መቆጠብና ራሳችንንም መከልከል አለብን። እንደዚሁም እሱን ስንገዛ በውዴታ፣ በፍቅርና በቆራጥነት መሆን አለበት። በቅርቡና በወዲያኛው ዓለም የሱን ችርታና ምህረት ለማግኘት በሙሉ ልብ ማመስገን አለብን።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿تَجَافَى جُنُوبِهِمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا﴾
سورة السجدة .

ጌታቸውን ለመፍራትና ለመከጀል የሚጠሩት ሽንው ጎኖቻቸው ከመጋደሚያ ስፍራዎች ይራራቃል። (32:16)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : أَسْأَلُ اللَّهَ الْجَنَّةَ وَأَعُوذُ بِهِ مِنَ النَّارِ .
رواه أبو داود .

የአላህ መልእክተኛ (ሰዐወ) ለላህ ጀንትን እንዲሰጠኝ እማፀነዋለሁ፡ ከእሳትም እንዲያድነኝ እለምነዋለሁ። ብለዋል። (አቡዳውድ)

ጥ5. ዲህሳን ምንድን ነው?

መ. አላህን ስትገዛ እኔ ባላየውም እሱ ያየኛል ብለህ ፍርሃት በተመላበት መንፈስ የምታከናውነው አምልኮት (ዲባዳ) ነው።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿الَّذِي يَرَاكَ حِينَ تَقُومُ وَتَقْلَبُكَ فِي السَّاجِدِينَ﴾ سورة الشعراء .

በዚያ ለሰላት በምትቆም ጊዜ፡ በጊያይህ፡ በሰጋጆች ውስጥ መዘዋወርህንም፡ (በጊያየው ጌታህ ላይ ተጠጋ) (26:217-216)

ሐዲስ

قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : الْإِحْسَانُ أَنْ تُعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ ، فَإِنْ لَمْ تُكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ . رواه مسلم .

የአላህ መልእክተኛ(ሰዐወ) ዲህላን ግለት አላህን ስትገነልክ ከፊት ለፊትህ እንደምታየው ሆነህ ነው። አንተ ባታየውም እሱ ያይሃል። ሲሉ ተናግረዋል። (መ-ስሊም)

ጥ6. አላህ መልእክተኞቹን ለምን ላካቸው?

መ. አላህ መልእክተኞቹን የላከበት ምክንያት ሰዎች አንድና ብቸኛ የሆነውን ጌታ- አላህን እንድገዙ ጥሪ እንዲያደርጉና ከሽርክ(ማጋራት) እንዲነፁ ለማድረግ ነው።

ቁርአን እንዲህ ይላል፡-

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾ سورة النحل.

በየሕዝቡም ሁሉ ውስጥ አላህን ተገዙ፤ ግለትንም ራቱ፡ በግለት መልዕክተኛን በጸርግጥ ልክናል። (16:36)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : وَالْأَنْبِيَاءُ إِخْوَةٌ .. وَدِينُهُمْ وَاحِدٌ . رواه البخاري ومسلم .

የአላህ መልእክተኛ (ሰዐወ) ነገያት ወንድማማቾች ናቸው፤ ሃይማኖታቸውም አንድ ወጥ ነው ብለዋል። (ቡካሪና መ-ስሊም)

ጥ7. የተውሂድ አል ሩቡቢያ ትንታኔ ምንድን ነው?

መ. ተውሂድ አል ፍቡቢያ ግለት የአለም ፈጣሪ፡ መጋቢ፡ ተንከባካቢ አንድ አላህ ብቻ መሆኑን ግረጋገጥ፤ አስተዳዳሪውም ጠቃሚውም ጎጂውም እሱ ብቻ መሆኑን ግመን ነው።

ቁርአን እንዲህ ይላል፡-

﴿ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴾ سورة الفاتحة.

ምስጋኖ ለአላህ ይገባው፡ የአለግት ጌታ ለሽነው። (1:1)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : أَلَيْسَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
البخاري ومسلم .

የአላህ መልእክተኛ (ሰዐወ) ጌታዬ ሆይ አንተ የሰግደትና የምድር ጌታ የሆንከው። ሲሉ በጽሐፊው ተናግረዋል። (ቡካሪና ሙስሊም)

ጥ. 8 ተውሂድ አል ዒባዳ ምንድን ነው?

መ. ተውሂድ አል ዒባዳ ግለት በአላህ ጌትነትና አንድነት ሙሉ በሙሉ አምኖ ዒባዳ ወይም አምልኮት የተባለውን በሙሉ ለሱ ብቻ ፍፁም ግድረግ ነው። ይህም የአምልኮት ዘርፍ የሆኑትን እንደ መስዋእት፣ መስገድ፣ መማፀን፣ ዱዓዕ እና የመሳሰሉትን የዒባዳ ዘርፍ ሲያጠቃልል፡ እነሱም የአላህ የግሉ መብት መሆናቸውን አውቆ ለእርሱ ብቻ ግዋል ነው።

ቁርአን እንዲህ ይላል፡-

﴿ وَاللَّهُمَّ إِلَهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴾ سورة البقرة.

አምላካችሁም አንድ አምላክ ብቻ ነው፤ ከእርሱ በቀር ሌላ
አምላክ የለም፤ (እርሱ) እጅግ በጣም ርህራሄ አላቸው ነው። (2:163)

ሐዲስ

قَالَ مَبْنًى عَلَى اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : فَلْتَكُنْ أَوَّلَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ ، شَهَادَةً
أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ... الخ . البخاري ومسلم .

የአላህ መልክተኛ(ሰዐወ) ከአላህ በስተቀር ሌላ አምላክ
እንደሌለ ግሳወት የመጀመሪያው ጥሪ ነው። ሲሉ ተናግረዋል።
(ቡካሪና ሙስሊም)

ጥ9. ተውሂድ አል አስግዕ ወሲፋት ምንድን ነው?

መ. ተውሂድ አል አስግዕ ወሲፋት ግለት ፍጽም በሆነ
መንገድ አላህ አንድና ብቸኛ ጌታ መሆኑን ግረጋገጥ። ጥመን። በአላህ
በቁርአን እንደተጠቀሰውና በመልእክተኛው(ሰዐወ) በሐዲስ
በተጠቀሱት የአላህ ችሎታዎች፡ ባሕሪያትና በሞች በትክክል ለእርሱ
መጥሪያ ግወደሻ ግድረግ ነው። በእነዚህ ስሞችም ክናምን በፍጡር
ስም ላናመላስል፡ ለእሱ መጥሪያ፡ ብቻ ግዋል አለብን።
በተዉግሪም ስሞቹንም ትርጉም አልባ ያለግድረግና ያለግዛባት
በቀጥታ በቁርአንና በሐዲስ በተጠቀሱት መወረት በተገቢው ይታ ለሱ
ብቻ ግድረግ ነው።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴾ سورة الشورى .

የሚመስለው ምንም ነገር የለም፤ እርሱም በሂው ተመልካች
ነው። (42:11)

ጥ10. ጣዖት ምንድን ነው?

መ. ጣዖት ግለት ሰዎች ከአላህ ሌላን እንዲያመልኩ የሚጋብዝ ሸይጣን ነው።

*ርዕስ እንዲህ ይላል:-

﴿ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنَ بِاللَّهِ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى لَا انْفِصَامَ لَهَا ﴾ سورة البقرة .

በጣዖትም የሚከድና በአላህ የሚያምን ሰው፡ ለርሱ መበጠስ የሌለትን ጠንካራ ዘለበት በርግጥ ውበጠ። (2:256)

ጥ11. አላህ የት ነው?

መ. አላህ ከሰጣያት በላይ በኩፋት ላይ ነው።

*ርዕስ እንዲህ ይላል:-

﴿ الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى ﴾ سورة طه .

አልረሀማንን በአርሹ ላይ ተደላደለ። (20:5)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : إِنَّ اللَّهَ كَتَبَ كِتَابًا .. فَهُوَ عِنْدَهُ فَوْقَ الْعَرْشِ . البخاري ومسلم .

የአላህ መልክተኛ (ሰዐወ) አላህ መፅሐፍ ፀፎዋል፤ እርሱም ከአርሹ በላይ በሱ ዘንድ ይገኛል። ብለዋል። (ቡኻሪና ሙስሊም)

*ርዕስ እንዲህ ይላል:-

﴿ إِذْهَبَا إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى . فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَيْنًا لَعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَى . قَالَا : رَبَّنَا إِنَّا نَخَافُ أَنْ يُفْرِطَ عَلَيْنَا أَوْ أَنْ يَطْغَى . قَالَ : لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَى ﴾ سورة طه .

ወደ ፈርዖን ሂዱ፤ እርሱ ወሰን አልፈዋልና እርሱም ይገባጥ ወይም ይፈራ ዘንድ፤ እርሱ ልዝዝን ቃል ተናገሩት። ጌታችን ሆይ!

እኛ በኛ ላይ ከሱን በመሰራት መቸኮሉን ወይም ኩራትን መውጣት
እንፈራለን? አሉ:- (አላህም) አላ፡-አትፍፍ:- እኔ በርግጥ ከናገተ ጋር
ነኝና እስግለሁ:- አያላሁም። (20:43-46)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : إِنَّكُمْ تَدْعُونَ سَمِيعاً قَرِيباً وَهُوَ مَعَكُمْ
رواه مسلم .

የአላህ መልእክተኛ (ሰወ) እንዲህ ብለዋል:- እናንተ ሰጊና
ቅርብ ለሆነ ጌታ ነው የምትፀልፉት፡ እርሱም ከናገተ ጋር እው።
(መስሊም)

T13. የተውሂድ ጥቅም ምንድን ነው?

መ. የተውሂድ ጥቅም በወዲያኛው አለም ከአላህ ቅጣት
ምህረት ለግግንትና በዚህች ዓለም ደግሞ ተናውን መገደድ
ለመከተል፡ እና ከወንጀሎች ሁሉ ነፃ ለመሆን ነው።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ
مُهْتَدُونَ ﴾ . سورة الأنعام

እነዚያ ምሁና እምነታቸውን በበደል (በርክ) ያልተላቀቁ፡
እነዚያ ለእርሱ ፀጥታ አላቸው፡ እነሱም የተመሩ ናቸው። (6:82)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : حَقُّ الْعِبَادِ عَلَى اللَّهِ أَنْ لَا يُعَذِّبَ مَنْ
لَا يُشْرِكْ بِهِ شَيْئاً . البخاري ومسلم .

የአላህ መልእክተኛ (ሰወ) ባሪያዎቹ በጌታቸው ስንድ ያላቸው
መብት በሉ እስካላገሩበት ድረስ እንደግርባቸው የሰጉት መሲከቱ
ነው፡ ሲሉ ተናገረዋል። (ቡካሪና መስሊም)

፲፭. መልካም ሥራ ተቀባይነት እንዲያገኝ መሟላት ያለባቸው ነገሮች ምንድን ናቸው?

መ. መልካም ሥራ በአላህ ዘንድ ተቀባይነት እንዲያገኝ ሶስት ነገሮች መሟላት አለባቸው። እነሱም፡-

1. በአላህ አንድነትና ብቸኛ አምላክነት በትክክል ማመን።

ቁርአን እንዲህ ይላል፡-

﴿ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ﴾ . سورة الكهف .

እነዚያ ያመኑና መልካም ሥራዎችንም የሠሩ፣ የፈርደውስ ገነቶች ለነሱ መስፈሪያ ናቸው። (18:107)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : قُلْ آمَنْتُ بِاللَّهِ ثُمَّ اسْتَقِم . رواه مسلم .

የአላህ መልእክተኛ (ሰዐወ) እንዲህ ብለዋል፡- በአላህ ለመገሉ በልና በፍቃዱም ቀጥ በል። (መስሊም)

2. ሥራው የጠራና ከልብ የመነጨ መሆን፤ ይህም ማለት የሚሰራው መልካም ስራ ለአላህ ውዴታ ተብሎ መሆን እንዳለበት የሚያስገነዝብ ነው። ሥራው ሰዎችን ለማስደሰት፣ ከሰው ፈት አክብሮትንና አድናቆትን ለማትረፍ ተብሎ የተሰራ (የይስሙላ ሰራ) መሆን የለበትም።

ቁርአን እንዲህ ይላል፡-

﴿ وَمَا أَمِرُوا إِلَّا لِيُعْبَدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ ﴾ سورة البينة .

አላህን፡ ሀይማኖትን ለርሱ ብቻ አጥሪዎች፡ ተጥተኞች ሆነው ሊገዙት፡ (98:5)

3. ሥራውም መከናወን ያለበት የአላህ መልእክተኛ(ሰወወ) ባስተማሩት መሰረት መሆን አለበት።

ቁርአን እንዲህ ይላል፡-

﴿وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ﴾ سورة الحشر .

መልዕክተኛው የሰጣችሁን (ማንኛውንም) ነገር ያዙት። ከእርሱም የከለከላችሁን ነገር ተከልከሉ። አላህንም ፍፋኝ አላህም ቅጣተ ብርቱ ነውና። (59:7)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ . رواه مسلم .

የአላህ መልዕክተኛ(ሰወወ) የኛ ፈቃድ ያልሆነን ነገር ያከናውን ሰው ተግባሩ ውድቅ ነው። ሊሉ ተናገረዋል። (ሙስሊም)

T15. በአላህ ዘንድ እጅግ በጣም ከባድ የሆነው ወንጀል ምንድነው?

መ. በአላህ ዘንድ እጅግ በጣም ከባድ የሆነው ወንጀል በአላህ ማጋራት(ማሻረክ) ነው።

ሽርክ ማለት በአላህ ማጋራት ወይም በእሱ ላይ ሌላ አማልክትን ተጋራ ማድረግ ነው።

ቁርአን እንዲህ ይላል፡-

﴿وَإِذْ قَالَ لِقْمَانُ لابنه وَهُوَ يَعِظُهُ يَا بُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ﴾ سورة لقمان .

ለቅጥንም፡ ለልጁ እርሱ የግንባፀው፡ ሲቸገ፡- ልጅ ሆይ!
በአላህ(ግለትን) አታጋራ፡ ግጋራት ታላቅ በደል ነውና ያለውን
(አስታውስ)።(31:13)

ሐዲስ

وَلَمَّا سَأَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : أَيُّ الذَّنْبِ أَعْظَمُ ؟
قَالَ : أَنْ تُجْعَلَ لِلَّهِ نِدَاءً ، وَهُوَ خَلَقَكَ . البخاري ومسلم .

የአላህ መልዕክተኛ(ሰወወ) ‘ከወንጀል ሁሉ የትኛው ነው
ከባዱ?’ ተብለው በተጠየቁ ጊዜ እርሱ ብቻውን ፈጥሮ ሳለ ለአላህ
አጋራ ግድረግ ነው። ሲሉ መልሰዋል።(ባይኻሩና መስሊም)

ፕ16. እጅግ በጣም ከባድ የሆነ ግጋራት(ሽርክ) (ሽርክ
አል-አክበር) ምንድነው?

መ. ሽርክ አል-አክበር ወይም እጅግ በጣም ከባድ የሆነ ሽርክ
ግለት የአምልኮት ዘርፍ የሆኑ ሥራዎችንና ተግባሮችን ከአላህ ውጪ
ለሌላ ግዋል ነው። እንዲሁም በህይወት የሌሉና በአቅራቢያችን
የግዴገኙትን ሰዎች እርዳታ መከጀል ከሽርክ አል-አክበር ይመደባል።

★ርአን እንዲህ ይላል:-

﴿وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا﴾ سورة النساء .

አላህንም ተገዙ፡ ዘርሱም ምንንም አታጋሩ(4:36)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : مِنْ أَكْبَرِ الْكِبَائِرِ الشُّرْكُ بِاللَّهِ . رواه
البخاري .

የአላህ መልዕክተኛ (ሰዐወ) በጣም አይከብድ ከከባዱ ወገኛሉች በአላህ ግጥራት ነው። ሊሉ ተናገረዋል። (ቡኻሪ)

ጥ17. በዘመኑ ሙስሊም ኅብረተሰብ ዘንድ ሽርክ አለን?

መ. አዎን! ሽርክ በሙስሊሞችም ዘንድ አለ። አላህም ይህንን አስመልክቶ በቁርአን እንደሚከተለው አስጠንቅቆናል።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ﴾ سورة يوسف .

አብዛኞቻቸውም፡ እነሱ አጋሪዎች ኾነው እንጂ በአላህ አያምኑም። (12:106)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : لا تقوم الساعة حتى تلحق قبائل من أمتي بالمشركين وحتى تُعبد الأوثان . رواه الترمذي

የአላህ መልዕክተኛ(ሰዐወ) ከሕዝቦች መካከል የተወሰኑት ብሄሮች ከሙሽርኮች ጋር ሳያብሩና ጣላትንም ሳያመልኩ በፃሕ እንደማይደርስ ነው። ብለዋል(ትርጉሙ)

ጥ18. ሙታንን ወይም በአቅራቢያችን የሌሎችን ሰዎች ዕርዳታ በመጠየቁ ላይ ያለው ኢስላማዊ ትዕዛዝ ምንድነው?

መ. በህይወት የሌሎትንም ሆነ በአቅራቢያችን የማይገኙትን ሰዎች ለመንፈሳዊና ለቁሳዊ ነገሮች እርዳታና ዕገዛ እንዲያደርጉልን መጠየቅ የሽርክ አል-አከበር ተግባር ነው።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ

إِذَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿سورة يونس﴾ .

ከአላህም በቀር የማይጠቅምንና የማይተዳን አትገዛ፡ ብተሰራም አንተ ያንጊዜ ከበደለኞቹ ትሆናለህ፡ (ተብያለሁ በላቸው) (10:106)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَدْعُو مِنْ دُونِ اللَّهِ نِدَاءً دَخَلَ النَّارَ . رواه البخاري .

የአላህ መልዕክተኛ (ሰዐወ) ከአላህ በስተቀር ሌላ አምላክን እየፀለየና እያመለከ የምት እሳት ገባህ ብለዋል። (ቡኸሪ)

ጥ19. ዱአዕ የኢባዳ አካል ነውን?

መ. አዎን ዱአዕ የኢባዳ አካል ነው።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ

عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ﴾ سورة غافر

ለምኑኝ፡ እቀበላችኋለሁኝ፡ እንዲያ እደገ ከመገዛት የሚከፋት ትተወራጆች ኾነው ገሀነምን በእርግጥ ይገባሉ። (40:60)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : الدُّعَاءُ مُخُّ الْعِبَادَةِ . رواه أحمد والترمذي .

የአላህ መልዕክተኛ (ሰዐወ) ዱዓዕ የኢባዳ ንጥረ ነገሩ ነው። ሌላ ተናግረዋል። (አህመድ፡ ቲርግዚ)

ጥ20. ሙታን በሕይወት ያሉ ሰዎች ዕርዱን በማለት

የሚያደርጉትን ጥሪ ይሰማሉን?

መ. አይሰሙም፤ በሕይወት ያሉበዎች ዕርዱን በግለት የሚያደርጉትን ጥሪና ጥየታ ሙታን አይሰሙም።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿إِنَّكَ لَا تَسْمَعُ الْمَوْتَى﴾ سورة النمل .

አንተ ሙታንን አታሰማም፡(27:80)

﴿وَمَا أَنْتَ بِمُسْمِعٍ مَّنْ فِي الْقُبُورِ﴾ سورة فاطر .

አንተም፡ በመቃብር ውስጥ ያሉትን አሰሰረ አይደለህም።(35:22)

ጥ21. ከአላህ በስተቀር የማንንም፣ የምንንም ርዳታ መከጀል ይቻላልን?

መ. አይቻልም

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ . إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾ سورة الفاتحة .

አንተን ብቻ እንግዛለን፤ አንተንም ብቻ ርዳታን

እንለምናለን። (1:5)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : إِذَا سَأَلْتَ فَاسْأَلِ اللَّهَ وَإِذَا اسْتَعَنْتَ فَاسْتَعِنْ بِاللَّهِ . رواه الترمذي .

የአላህ መልዕክተኛ (ሰዐወ) ግንኙውንም ነገር ለመጠየቅ ስትሻ አላህን ብቻ ጠይቅ፤ ርዳታም ሲያስፈልገህ ከአላህ ብቻ ተረዳ። ብለዋል። (ቴርግዚዚ)

T22. በአቅራቢያችን ካሉት ሰዎች ርዳታ መከጀል ይቻላል??

መ. አዎን እንሱ ሊሰሩት በግድግዳ ሃገር ላይ ርዳታና እገዛ እንዲያደርጉልን መጠየቅ እንችላለን።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿وتعاونوا على البر والتقوى وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ﴾
سورة المائدة .

በገጽ 37 ርዳና አላህን በጥፋትም ተረዳዱ፤ ገን በሐጢአትና ወላገን በግለፍ አርተዳዱ።(5:2)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : وَاللَّهِ فِي غَوْنِ الْعَبْدِ مَا كَانَ الْعَبْدُ فِي غَوْنِ أَخِيهِ . رواه مسلم .

የአላህ መልዕክተኛ(ሰዐወ) አላህ ባሪያውን በመርዳት ላይ ነው፡፡ ባሪያው ወንድሙን እስከተባበረ ድረስ ብለዋል።(መ-ስሊም)

T.23. ከአላህ በስተቀር ሌላ ስለት

ግድረግ ይቻላል??

መ. ከአላህ በስተቀር ለግንም ስለት ግድረግ አይቻልም።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿رَأَى امْرَأَةً عِمْرَانَ رَبُّ إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مَحْرَرًا﴾ سورة آل عمران .

የጊዎራ ባለቤት(ሐፍ)፡- ጌታዬ ሆይ! እኔ በሆድ ውስጥ
ያለውን(ዕንሰ ክሥራ) ነፃ የተደረገ ሲኾን ለአንተ ተላልኩ፤
(አስታውስ)። (3:35)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : مَنْ نَذَرَ أَنْ يُطِيعَ اللَّهَ فَلْيُطِعه ، وَمَنْ
نَذَرَ أَنْ يَعْصِيَهُ فَلَا يَعْصِيه . رواه البخاري

የአላህ መልዕክተኛ(ሰዐወ) አላህን ለመገዛት የተሳለ ሰው ካለ
በለቀን ያሟላ፤ ለመወንጀል ከሆነ ገን እንዳይፈፅም። ብለዋል።
(ቡኻሪ)

T24. ከአላህ በቀር በሌላ እንስሳን መስዋት ይቻላልን?

መ. አይቻልም! ለአላህ በስተቀር ሌላ ተብሎ ወይም ከአላህ
ስም ውጪ በሌላ እንስሳን መስዋት (ማረድ) አይቻልም።

ቁርአን እንዲህ ይላል፡-

﴿ فَصْلٌ لِرَبِّكَ وَانْحَر ﴾ سورة الكوثر .

በሰዚህ ለጌታህ ሰገድ፡ (በሰመ) ሰዋም። (108:2)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : لَعَنَ اللَّهُ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللَّهِ . رواه مسلم .

የአላህ መልዕክተኛ (ሰዐወ) ከአላህ ለሌላ ቁርባንን የሰዋ አላህ
ረግፍታል። ብለዋል። (መስሊም)

T25. መቃብርን መጠወፍ(መዞር) (ለምሳሌ የሞተውን
ሰው ለመቃረብ ተብሎ) ይቻላልን?

መ. አይቻልም። መታብርን ወይም ግንኛውንም ሐውልት ወይም የትኛውንም ቦታ መጠወፍ አይቻልም። መጠወፍ(መዘር) የሚቻለው ከዓባባ ብቻ ነው።

ቁርዓን እንዲህ ይላል:-

﴿وَلِيَطُوفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ﴾ سورة الحج

በጥንታዊውም ቤት (ከዓባባ) ይዙሩ።(22:29)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : مَنْ طَافَ بِالْبَيْتِ سَبْعًا وَصَلَّى رَكْعَتَيْنِ كَانَ كَعَتَقِ رَقَبَةٍ . رواه ابن ماجه .

የአላህ መልዕክተኛ (ሰዐወ) በአላህ ቤት (በከዓባባ) ሰባት 2ደ ያዘረፍ በመወረሻም ሁለት ረከዓ የሠገዱ፡ አንድ ባሪያ ነፃ እንዳወጣ ይቆጠርበታል። በለዋል። (ኢብን ማጃህ)

T26. የጥንቆላ ተግባር በእስልምና ይፈቀዳልን?

መ. የጥንቆላ ተግባር የኩፍር (የከህደት) ምልክት ስለሆነ መስሊሞች መፈፀም የለባቸውም።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَلَكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ﴾ سورة البقرة .

ሐዲስ ግንኙ ላልካደም፡ (ድግምተኛ አልነበረም)፤ ግን ሰይጣናት ሰዎችን ድግምተን የሚያስተምሩ ሲሆኑ ካዱ፡ (2:102)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : اجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمَوْبِقَاتِ : الشِّرْكَ بِاللَّهِ وَالسِّحْرَ ... الخ : رواه مسلم .

የአላህ መልዕክተኛ (ሰዐወ) ሰባት አደገኛ ወንጀሎችን ራቁ፡ ተጠንቀቁ፡ በአላህ ማጋራትን፡ መጠንቀልን... ወዘተ። ብለዋል። (ሙስሊም)

ጥ27. በትንቢተኞችና የወደፊቱን የመተንበይ ችሎታ አለን በማለት በሚተነብዩት ሰዎችና በሚናገሩት ነገር ማመን እንችላለን?

መ. በእነሱም ሆነ በሚናገሩት ነገር ማመን እንችልም።

ምክንያቱም የዓልጋይብ (ሚስጥርን) የማወቅ ችሎታ

ከአላህ በስተቀር ማንም አይኖረውምና።

ቁርአን እንዲህ ይላል፡-

﴿قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ﴾ سورة النمل .

በሰማያትና በምድር ያለው ሁሉ ሩቅን ምሥጢር አያውቅም፡ ግን አላህ(ያውቀዋል)፡ መፍ እንደሚቀሰቀሱም አያውቁም፡ በላቸው። (27:65)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : مَنْ أُنْئِيَ عَرَّافًا أَوْ كَاهِنًا فَصَدَّقَهُ بِمَا يَقُولُ ، فَقَدْ كَفَرَ بِمَا أُنْزِلَ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ . رواه أحمد .

የአላህ መልዕክተኛ (ሰዐወ) አዋቂ ነኝ ባይ ወይም ከጠንቋይ ዘንድ መጥቶ የጠየቀና የተነገረውንም እውነት ብሎ የተቀበለ በጸርግጥ በሙሐመድ (ሰዐወ) በወረደው ቁርአን ክፍሉ ሲሉ ተናገረዋል። (አህመድ)

ጥ28. ምሥጢርን የማወቅ ችሎታ ማንም ሊሰጠው ይችላል?

መ. አላህ ከመልዕክተኞቹ መካከል ሊገልጽላቸው ከሚፈልጋቸው በስተቀር ምሥጢርን የማወቅ ችሎታ ለግንም ሊሰጠው አይችልም። ከአሁን በኋላም ሌሎች መልዕክተኞች ከአላህ አይላኩም።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿عالم الغيب فلا يُظهر على غيبه أحدًا إلا من ارضى من رسول﴾
سورة الجن

(እርሱ) ሩቁን ምስጢር አዋቂ ነው፡ በምስጢሩም ላይ አንድንም አያሳውቅም። ከመልዕክተኛ ለወደደው ቢኾን እንጂ (ለሌላ አይገልጽም)፡ (72:26-27)

ጥ29. ከመንፈሳዊ፡ ከአእምሮ ወይም ከአካል በሽታ ወይም ከሌላ ነጂ ነገር ይጠብቁናል በሚል እምነት፡ በአንገታችን፡ በእጃችን ወይም በሌሎችም የሰውነታችን ክፍሎች ላይ ክር፡ መዳብ ወይም ሌሎች ብረት ነክ ነገሮችን ማድረግ እንችላለን?

መ. አንችልም። በእንዲህ ዓይነት እምነት እነዚህን ነገሮች ማድረግ አንችልም። ምክንያቱም ከግናቸውም ነጂ ነገሮች የሚጠብቀን አላህ ብቻ ነው።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿وإن يمسسك الله بضر فلا كاشف له إلا هو﴾ سورة الأنعام

አላህም በጉዳት ቢነካህ፡ ለርሱ(ለጉዳቱ) ከእርሱ በቀር ሌላ አሰወጋጅ የለም (6:17)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : أَمَا إِنَّهَا فَلَا تَزِيدُكَ إِلَّا وَهْنًا ، إِنْبِذْهَا عَنْكَ ، فَإِنَّكَ لَوْ مَثَّ مَا أَفْلَحْتَ إِبْدَأْ . رواه الحاكم .

የአላህ መልዕክተኛ (ሰዐወ) ይህች መዳብ ይብሉኑ ድካም እንጂ ምንም አትጨምርልህም፡፡ በላህም ወዲያ ወርውራት፡፡ አንተ ይችን እንደለበስክ ብትምት ኖሮ ጥራሽ መዳኛ የለህም። ሲሉ ተናገረዋል። (ሐኪም)

ጥ30. ከቡዳ ወይም ከማይታዩ ጎጂ ሐይሎች ይጠብቁናል በሚል እምነት ሉልወይንም፡ ቋጠሮ ነገር ማንጠልጠል ወይንም ዛጎል ወይም ማንኛውንም ብረት ነክ ነገር ማድረግ እንችላለን?

መ. ከአላህ መልካም ፍቃድ ውጪ ከማንኛውም ጎጂ ነገር ሊጠብቁን ስለማይችሉና ኢማናችንን ስለሚያደክሙ በዚህ ዓይነቱ እምነት እነዚህን ነገሮች ማድረግ የለብንም።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿ وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بَصْرَ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ ﴾ سورة الأنعام .

አላህም በጉዳት ቢነሳህ፡ ለርሱ (ለጉዳቱ) ከእርሱ በቀር ሌላ አስወጋጅ የለም፡፡ (6:17)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : مَنْ عَلَّقَ تَمِيمَةً فَقَدْ أَشْرَكَ . رواه

የአላህ መልዕክተኛ (ሰዐወ) ቋጠሮ ነገር ያንጠልጠል ሰው ^{أحمد} በእርግጥ በአላህ አጋራ ብለዋል። (አህመድ)

ጥ31. ከእስልምና ሕግ ውጪ በመፈፀምና በመኖር ሊደርሱብን የሚችል ጉዳት ምንድን ነው?

መ. በአግራጭነት ለሕብረተሰቡ ንግድና ጠቃሚ ነው በሚል እምነት ግንዎ ሰው ከእስልምና ሕግ ውጪ የሚፈጽምና የሚኖር ከሆነ በርግጥ አድራጎቱ የከህደት ምልክት ነው።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ﴾ سورة المائدة .

አላህም ባወረደው ነገር ያልፈረደ ሰው እነዚያ ከሐዲዎቹ እንርሱ ናቸው። (5:44)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : وَمَالٌ تَحْكُمُ أَنْفُسَهُمْ بكتابِ اللَّهِ وَيَتَخَيَّرُوا بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ ، إِلَّا جَعَلَ اللَّهُ بِأَنفُسِهِمْ يَنْهَاهُمْ . رواه ابن ماجه

የአላህ መልዕክተኛ (ሰዐወ) እንዲህ ብለዋል:- መሪዎቻቸው በአላህ ዚቃላቸው የማይፈርዱና ለእነሱ በግንዛቤ የሚመጥናቸውን ብቻ የሚቀበሉት አይሆኑም፤ እርሱ በርሳቸው ብጥብጥ የሚያወርድባቸው ቢሆን እንጂ፤ (ኢብን ግጂሕ)

ጥ32. አላህን ግን ፈጠረ በማለት ሸይጧን የሚያስነሳብንን ጥያቄ በምን መልኩ ነው ማስወገድ የምንችለው?

መ. እንዲህ አይነቱ የሸይጧን ተግባርና ክፉ ሐሳብ በእስምርሳችን በሚነሳበት ጊዜ፤ ሰውየው እምነቱን በአንድ አላህ በማረጋገጥ፤ ከተረገመው ሸይጧን የአላህን ጥበቃ መሻት አለበት።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿وَمَا يَنْزَعُكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾
سورة الأعراف .

ከሰይጣንም (በኩል)፡ ጉትጎታ ቢያገኝህ፡ በአላህ ተጠበቅ፡ እርሱ ለሚው አዋቂው ነውና። (7:200)

ጥ33. ሽርክ አል-አክበር የሚያስከትላቸው

ጉዳቶች ምንድን ናቸው?

። ሽርክ አል-አክበር እጅግ በጣም ከባድና ምህረት የማይደረግለት ወንጀል ነው። ይህም ግለት ሰውየው በሕይወቱ እያለ ለወንጀሉ (ለግጋራቱ) አላህን ምህረት ሳይጠይቅ የሞተ እንደሆነ ለዘለአለም በጀሐንም እሳት ውስጥ እንዲቆይ የሚያደርግ ወንጀል በመሆኑ ነው።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ﴾
سور المائدة .

በአላህ የሚያጋራ ሰው፡ አላህ በርሱ ላይ ገነትን በርግጥ እርም አደረገ፤ ሙናሪያውም እሳት ናት ለበዳዮችም ምንም ረዳቶች የላቸውም። (5:72)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : وَمَنْ لَقِيَ اللَّهَ يُشْرِكْ بِهِ شَيْئًا دَخَلَ النَّارَ . رواه مسلم .

የአላህ መልዕክተኛ (ሰወ) የሽርክን ተግባር እያከናወነ
አላህን የተገናኘ ሰው ጀህንም ገባ። ሲሉ ተናገረዋል።
(መ-ስሊም)

ጥ34. የሽርክን ተግባር የሚፈፅመውን ሰው፡

በጎ ስራው ይጠቅመዋልን?

መ. የሽርክን ተግባር የሚያከናውን ሰው መልካም

ሥራው አይጠቅመውም፤ በአላህ ዘንድም ተቀባይነት
የለውም።

ቁርአን እንዲህ ይላል፡-

﴿ وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴾ سورة الأنعام

ባጋፍም ኖሮ ይሰሩት የነበሩት ከነሱ በታሰበ ነበር(6:88)

ጥ35. ሽርክ- አል አስጋር (መለስተኛው ሽርክ)

ምንድን ነው?

መ. ሽርክ-አል አስጋር (መለስተኛው ሽርክ) ግለት የይዩልኝ
ስራ ነው። አንድ ሰው አምልኮትን ወይም በጎ ስራን ሙሉ በሙሉ
በጥራትና በታግኝነት ለአላህ ብሉ ግከናውን አለበት፤ ነገር ግን
ሰውዬው ሌላ ጥቅምን የሚሻ ሆኖ ሲገኝ መለስተኛው ሽርክ ይሆናል።

ቁርአን እንዲህ ይላል፡-

﴿ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ﴾ سورة الكهف

የጌታውንም መገናኘት የሚፈልግ ሰው፡ መልካም ሥራን
ይሥራ፡ በጌታውም መገኘት አንድንም አያጋራ፡ በላቸው። (18:110)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : إِنَّ أَخَوْفَ مَا أَخَافُ عَلَيْكُمْ الشَّرْكَ
الأصغر : الرِّياء . رواه أحمد .

የአላህ መልእክተኛ (ሰዐወ) ለእናንተ ከምረራው ነገር ሁሉ
ይበልጥ የምረራው ቢኖር መለስተኛውን ግጥራት ነው። (እሱም
ለይቻልኝ አባዳ ግድረገነው) :: ብለዋል። (አህመድ)

ጥ36. ከአላህ ሥም በስተቀር በሌላ መማል
ይፈቀዳልን?

መ. አይፈቀድም! በአላህ ስም በስተቀር በማንም፡ በምንም
ስም መማል አይፈቀድም።

ቱርክኛ እንዲህ ይላል:-

በቱርክኛ ውስጥ ሁሉም መልእክተኞች የግሉት በአላህና
በባህሪያቱ ነው።

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : مَنْ كَانَ خَالِفًا فَلِيَحْلِفَ بِاللَّهِ أَوْ
ليصمت . البخاري ومسلم .

የአላህ መልእክተኛ (ሰዐወ) መማል የግሉት ስው በአላህ
በጅይግል፣ አለበለዚያ ዝም ይበል። ሲሉ ተናግረዋል።
(ቡኸሪና ሙስሊም)

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : مَنْ خَلَفَ بِغَيْرِ اللَّهِ فَقَدْ أَشْرَكَ . رواه
أحمد .

የአላህ መልእክተኛ (ሰዐወ) ከአላህ ሌላ በሌላ የግሉ በርገጥም
አጋርቷል። ብለዋል። (አህመድ)

ጥ37. አላህን ማንኛውም ነገር በምንጠይቅበት ጊዜ ምን ዓይነት ተወሰድ ወይም ወሲላ(ማማለጃ) መጠቀም እንችላለን?

መ. ተወሰድ ወይም ወሲላ ማለት ከፍ ያለ ልመና ነው። በተለምዶ ሰዎች ለራሳቸው ጥቅም ሲሉ የሰዎችን ማዕረግ፣ ክብር እና ዝና በመጠቃቀስ ሲለምኑ እንሰማለን። እንደዚሁም አንዳንድ እምነታቸው ደካማ የሆኑ ሰዎች አላህን ለፍላጎታቸውና ለምኞታቸው ሲማግኑ የነብያችን ሙሐመድ (ሰዐወ) ማዕረግ፣ ክብር ዝናና መልካም ሥራን እንደማማለጃ ይጠቀሙበታል።

በቁርአንና በሱና መሠረት ሁለት ዓይነት ተወሰድ

(ማማለጃ) ይኖራል። እነሱም፡-

1. የተፈቀደ ወሲላ ወይም ተወሰድ፡

2. የተከለከለ ወሲላ ወይም ተወሰድ፡

ጥ38. የተፈቀደ ወሲላ ወይም ተወሰድ ምንድን ነው?

መ. አላህን በተፈቀደው ወሲላ ማማለጅ እንችላለን። ይህም አላህን በምንለምንበት ጊዜ የእሱን የውዳሴ ስሞችና መልካም ባህሪያቱን፣ ማሐሪና አዛኝ መሆኑን በመጠቃቀስ የምናደርገው ዒባዳ ነው።

ቁርአን እንዲህ ይላል፡-

﴿وَاللَّهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا﴾ سورة الأعراف

ለአላህም መልካም ስሞች አሉት፤ (በትፅልፍ) በርሱም ጥሩት፤(7:180)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ . رواه أحمد .

የአላህ መልዕክተኛ(ሰዐወ) ጽሐፊ ሲያደርጉ እንዲህ ብለዋል:-
የእንተ በሆነ ሰም ሁሉ እግፀናለሁ። (አህመድ)

* መልካም ሥራዎቻችንንም በመጠቃቀስም አላህን መለመን ይቻላል።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ ﴾ سورة المائدة .

እናንተ ያመናችሁ ሆይ! አላህን ፍሩ: ወደርሱም መቃረቢያን(መልካም ሥራን) ፈልጉ: (5:35)

በላይኛው አያሕ (አንቀጽ) የተጠቀሰው “መጠጊያ መንገድ” ወደ አላህ መቅረብና መጣት የምንችለው በሰራነው መልካም ሥራ ነው። አላህ “ዘርሱ መንገድ መታገል” ወይም-ጅሐድ መልካም ሥራ መሆኑን ጠቅሷታል ወደ አላህ መቃረቢያ መንገድም ነው።

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِلصَّحَابِي الَّذِي سَأَلَهُ مُرَافَقَتَهُ الْجَنَّةَ : أَعِنِّي عَلَى نَفْسِكَ بِكَرَّةِ السُّجُودِ . رواه مسلم .

የአላህ መልዕክተኛ(ሰዐወ) በጀንት የእርሱ ጎረቤት እሆን ዘንድ ተባበሩኝ ላላቸው ሳሐቢህ መልስ ሲሰጡ: ሰላት በግብዛት እርጽኝ። ብለዋል። (መ-ስሊም)

*ግብታወቂ:- የምንፈልገውን ነገር ለግገኘት ሰላትን በግብዛት መሆኑ ተገልፀዋል። ይህም መልካም ሥራ መሆኑን ያመለክታል።

كَقَصَةِ أَصْحَابِ الْغَارِ الَّذِينَ تَوَسَّلُوا بِأَعْمَالِهِمُ الصَّالِحَةِ فَفَرَّجَ اللَّهُ عَنْهُمْ . رياض الصالحين :

የአላህ መልዕክተኛ(ሰዐወ) ዋሻ የተዘጋገባቸው ሶስት ገለበበች ቀደም ሲል ባከናወኑት መልካም ሥራ ጌታቸውን አግኝተው ለምነው መገላገላቸውን፣ ነገረውናል። (ሪያዱ ሲሊሂን)

ጥ39. የተከለከለው ወሲላ ወይም ተወሰደ

ምንድን ነው?

1. ወደ መልካም ሰዎች መቃብር በመሄድ ፍላጎታችንና ምኞታችንን እንዲያግሉልን መለመን፡
2. አላህን ለግግለድ ግንኙነታቸውን መጠቀም፡
3. በሕይወት የሌሉትን ሰዎች ዕርዳታ መከጀል፡

ቆርአን እንዲህ ይላል:-

﴿وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَالًا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنَ الظَّالِمِينَ﴾ سورة يونس .

ከአላህም በተር የግይጠትምንና የግይጎዳን አትግገሃ፤ በትሰራም አንተ ያን ጊዜ ከበደለኞቹ ትሾናለህ፡ (ተብያለሁ፡ በላቸው)። (10:106)

ጥ40. በሕይወጥናት ውስጥ ቢዳዓ ምንድን ነው?

መ. ጠቃሚ ነው ተብሎ በሕይወጥናት ውስጥ የተጨመረ ነገር ቢዳዓ (የዲን ፈጠራ) ይባላል።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ ﴾ سورة الشورى .

ከሐይማኖት አላህ በርሱ ያልፈቀደውን ለእርሱ የደነገጉ ተጋሪዎች፡ (42:21)

ጥሪ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ . رواه البخاري ومسلم .

የአላህ መልዕክተኛ(ሰዐወ) በደናችን አግባብ የሌለውን ነገር የፈጠረ ወይም የጨመረ እርሱ ውድቅ ነው ብለዋል። (ቡኻሪና ሙስሊም)

ጥ41. በመልዕክተኛው (ሰዐወ) ማዕረግና ክብር ማማለድ ለምሳሌ ሰውየው እንዲህ ቢል “ጌታዬ ሆይ! በመልዕክተኛው ሙሐመድ(ሰዐወ) ማዕረግና ክብር ብለህ እንድትፈውስኝ እለምንሃለሁ።” ማለት ይፈቀዳልን?

መ. እንዲህ አይነቱ ወሲላ ቢደፃ ነው። አላህ እንዲህ ዓይነቱን ወሲላ የተጠቀመ መልዕክተኛ ወይም መልካም ሰው በቁርአን ውስጥ እንደ ምሳሌ አልጠቀሰም። በተጨማሪም ሳላቢዎች እንዲህ ዓይነቱን ወሲላ ለመጠቀማቸው ምንም ዓይነት ማረጋገጫ የለም።

ጥ42. አላህን በሕይወት ባሉት ወይም በሞቱት መልካም ሰዎች ማዕረግና ክብር ማማለድ ይፈቀዳልን?

መ. እንዲህ ዓይነቱ ወሲላ ወይም ተወሱል ቢደፃ ነው። አላህ

እንዲህ አይነቱን ወሲላ የተጠቀመ መልዕክተኛ። መልካምና ሓይማኖተኛ የሆነ ሰውን እንደምሳሌ አልጠቀሰም። በተጨማሪም ሳሐቢዎች የዚህ ዓይነትን ወሲላ ለመጠቀማቸው ምንም ዓይነት ማስረጃ የለም።

T43. ዱዓእ በአላህ ዘንድ ተቀባይነት እንዲያገኝ የሰዎችን አማላጅነት ያስፈልገዋል?

መ. አያስፈልገውም! ዱዓእ በአላህ ዘንድ ተቀባይነት እንዲያገኝ የማንንም አማላጅነት አያስፈልገውም፤ ምክንያቱም አላህ ለማንንም ጠገም ቅርብና ሁሉንም ሰሚ ነውና።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ﴾ سورة البقرة .

ባሮቼም ከኔ በጠየቁህ ጊዜ፡ (እንዲህ በላቸው):- እኔ ቅርብ ነኝ፡ የለማኝን ፀሎት በለመነኝ ጊዜ እቀበለዋለሁ፡ (2:186)

T44. በሕይወት ያለውን ሰው ዱዓዕ አድርገልኝ ብሎ መጠየቅ ይቻላል?

መ. ማንኛውም መስሊም ሌላውን መስሊም ዱዓዕ አድርገልኝ ብሎ መጠየቅ ይቻላል። ሰሓባዎችም ሆኑ መልዕክተኛው(ሰዐወ) ዱዓዕ እንዲደራረጉ ይጠያያቁ ነበር።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلَّ عَلَيْهِمْ إِنَّ صِلَاكَ سَكَنٌ لَهُمْ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾ سورة التوبة .

ከገንዘቦቻቸው ስትኾን በርሷ የምታጠራቸውና የምታፋፋቸው የኾነች፣ ምዕዋት ያዝ፡ ለነሱም ፀልይላቸው፣ ፀሎትህ ለነሱ እርካታ ነውና፣ አላህም ሰሚ አዋቂ ነው።(9:103)

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : دُعَاءُ الْمُسْلِمِ لِأَخِيهِ الْمُسْلِمِ فِي ظَهْرِ
غَيْبِهِ لَا يُرَدُّ . رواه مسلم .

የአላህ መልዕክተኛ(ሰዐወ) መስሊም ለመስሊም ወንድም
በርቀት የሚያደርግለት ፀሎት በርገጥ አይወድቅም።
ብለዋል።(መስሊም)

ጥ45. መልዕክተኛው (ሰዐወ) በፍርድ
ቀን(የውግልቅያማ) አማላጅ ከሚሆኑላቸው ሰዎች እንዴት
መሆን እንችላለን?

መ. የመልዕክተኛውን (ሰዐወ) አማላጅነት ለማግኘት ተስፋ
የምናደርገው አላህንና መልዕክተኛውን (ሰዐወ) በሕይወታችን
እስካለን ድረስ በመታዘዝ ነው። አላህ የመልእክተኛውን(ሰዐወ) ሽፋዓ
እንዲሰጠን በመለመን ጭምር ነው። ይሁን እንጂ ከአላህ ፍቃድ
ውጪ ማንም ሽፋዓ ሊያደርግ አይችልም።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿ أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ شُفَعَاءَ ، قُلْ أُولَئِكَ كَانُوا لَیْمَلِكُونَ شَيْئاً
وَلَا یَعْقِلُونَ . قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِیعاً ﴾ سورة الزمر .

ከአላህ ሌላ አማላጆችን ያዙ፡ እነርሱም ምንም የማይችሉና
የማያውቁ ቢኾኑም? በላቸው። ምልጁ መላውም የአላህ ብቻ ነው።
(39:43-44)

ጥ46. የመልዕክተኛው(ሰዐወ) ምልጁ (ሸፈዓ) ምን
ዓይነት ነው?

መ. የመልዕክተኛው (ሰዐወ) ሸፈዓ አላህ በፍርድ ቀን አድርጎ
ብሎ በሚያዛቸው ልዩ በሆኑት ዱዓዕ አማካይነት የሚከናወን ነው።

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : إِنِّي أَخْبَأْتُ دَعْوَتِي شَفَاعَةَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لِمَنْ قَاتَ مِنْ أُمَّتِي لَا يَشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئاً . رواه مسلم .

የአላህ ሙሉወንጥ (ሰዐወ) ሙረቢያ የሌላት ፀሎት ከሀዘቦቹ በአላህ ምንም ሳጋፋት ሙሸምን እና ትግት ግዳኛ ትሆንላቸው ዘንድ ቆጥረዋቸዋል። ስለዚህ (ሙሰሊም)

ጥ47. ሙሉወንጥ (ሰዐወ) ከመጠን በላይ ማጥገስና ግጋነን ይቻላልን?

። እንደዚህ ግድረግ አይቻልም። የሙሉወንጥ (ሰዐወ) ግዕረግ፡ ክብር፡ ባህሪ፡ ፀባይ እና ጥሩ ምግባራቸው በቁርአንና በሐዲስ በደንብ ተገልጽዋል። ሙሰሊሞች በነዚህ ሁለት ምንጮች በተገለፁት ሙሰረት ራሳቸውን ቀጥ በግድረግ አለባቸው። ከሰው ዘር ሁሉ ምርጥ ሰው የተባሉ ናቸው። ነገር ግን እርሳቸውን በግመስገን ላይ ግጋነን በእርሳቸውና በአላህ መካከል ግዛን አለመጠበቅ በአፋኝነት ላይ ችግር ስለሚያመጣና ደካማ ኢግን ያላቸውን ሰዎች ከመንገድ ስለሚያወጣ መጠንቀቅ አለባቸው።

ቁርአን እንዲህ ይላል፡-

﴿ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ ﴾ سورة الكهف .

እኔ አምላካችሁ አንድ አምላክ ብቻ ነው ግለት፡ ወደዚህ የሚወርድልኝ ቢጠይቃችሁ ሰው ብቻ ነኝ፡ በላቸው። (18:110)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : لَا تَطْرُونِي كَمَا أَطَرَتِ النَّصَارَى عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ، فَإِنَّمَا أَنَا عَبْدٌ فَقُولُوا عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ . رواه البخاري .

የአላህ መልዕክተኛ(ሰዐወ) ከርሰቲያናች የግራምን ልጅ:- ጌላ እንዲገቡት ሁሉ እታጋገቡኝ፤ እኔ የአላህ “ ቅን አገልጋይና ” “ ታማኝ፡ መልዕክተኛው ” ስለሆንኩኝ በዚህ መልክ ብቻ ጥሩኝ ብለዋል። (ቡኻሪ)

ፕ48. ዊላ ምንድን ነው?

መ. የመ-ሶጊናች ለአንድ አላህ ብለው መዋደድ፡ መፈታቀር መተባበርና መረዳዳት ዊላ ይባላል።

ቁርአን እንዲህ ይላል?

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ﴿٩٧﴾ سورة التوبة

ምእምናንም ምእምናትም፡ ከፈሉቻቸው ለከፈሉ ረዳተኛ ናቸው፡ (9:71)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : المؤمن للمؤمن كالبنيان يشد بعضه بعضاً . رواه مسلم .

የአላህ መልዕክተኛ(ሰዐወ) አግኞች እንደ ህንፃ ድንጋዎች ይደጋገፋሉ። ብለዋል። (መ-ስሊም)

ፕ. 49 ወሊየአላህ ማን ነው?

መ. ትክክለኛ አግኝ ነው። አላህን ሁል ጊዜ የሚፈራ ነው። ገደታዎቹን አላህ ባዘዘውና መልዕክተኛው (ሰዐወ) ባስተማሩት መሠረት የሚያከናውን ነው። ፍጥረታትን ሁሉ በነቢያትን መ-ሐመድ (ሰዐወ) ላይ በወረደው ቁረአን መሰረት የሚያስተናግድ ነው።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَأَخَوفُ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ﴾ سورة يونس .

ገጽ: የአላህ ወዳጆች፡ በነሱ ላይ ፍርሃት የለባቸውም፡ እነሱም አያዝኑም። (እነሱም) እነዚያ ያመኑትና ይፈሩት የነበሩት ናቸው። (10:62-64)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : إِنَّمَا وَلِيِّ اللَّهِ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ . رواه أحمد .

የአላህ መልዕክተኛ(ሰዐወ) የኔ ወገኖች አላህና ትክክለኛ አግኞች ብቻ ናቸው። ብለዋል። (አህመድ)

ጥ50. ሙስሊሞች መምራትና መፍረድ ያለባቸው በምንድን ነው?

መ. ሙስሊሞች በሙሉ መምራትና መፍረድ ያለባቸው በቁርአንና በትክክለኛው ሐዲስ መሆን አለበት።

፡ ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ ﴾ سورة المائدة .

በመካከላቸውም፡ አላህ ባወረደው ሕግ ፍረድ፡ እውነቱም ከመጣልህ በኋላ ዝንባሌዎቻቸውን አትከተል። (5:48)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : غَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةُ أَنْتَ تُحْكَمُ بَيْنَ عِبَادِكَ . رواه مسلم .

የአላህ መልዕክተኛ(ሰዐወ) ሩቅና ቅርብን አግምረህ የምታውቀው በባርኝህ መካከል ፍትህ የምታሰፍነው አንተው ብቻ ነህ። ሲሉ ተናግረዋል። (ሙስሊም)

ፕ51. አላህ ቁርአንን ያወረደው ለምን አላግኘው?

።. አላህ ቁርአንን ያወረደው ምእመናን እንዲያገቡት፣ እንዲገንዘቡት፣ እንዲሰሩበትና እንዲመሠርቱት ነው።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿ اتَّبِعُوا مَا أَنزَلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءَ ﴾ سورة
الأعراف .

| ከጌታችሁ ወደናጉተ የተወረደውን ተከተሉ፡ ከአላህም ሌላ
ረዳቶችን አትከተሉ፡ (7:3)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : إِقْرَءُوا الْقُرْآنَ وَاعْمَلُوا بِهِ وَلَا تَأْكُلُوا
بِهِ . رواه أحمد .

የአላህ ሙሉወከተኛ (ሰዐወ) ቁርአንን ተግሩና ሥሩበት እንጂ
ግታላምና ሙገሊያ አታድርጉት። ሲሉ ተናገረዋል። (አህመድ)

ፕ.52 ትክክለኛውን ሐዲስ በተመለከተ ያለው ትዕዛዝ
ምንድን ነው?

።. በትክክለኛው ሐዲስ የተጠቀሱትን ግናቸውንም ነገር
ግመንና በሥራ መተርጎም የግንኛውም ሙስሊም
ገደታ ነው።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿ وَمَا آتَاكُم الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا ﴾ سورة
الحشر .

ሙሉወከተኛውም የሰጣችሁን (ግንኛውንም) ነገር ያቃት።
ከርሱም የከለከላችሁን ነገር ተከልከሉ። (59:7)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : عَلَيْكُمْ بِسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ
الْمُهْدِينَ ، تَمْسِكُوا بِهَا . رواه أحمد .

የአላህ መልዕክተኛ(ሰዐወ) የጌንፍ የቅን ምክትሉኛን ፈለግ
ተከተሉ፡ እሱንም በእጅጉ አጥብቃችሁ ያዙ ብለዋል። (አህመድ)

T53. በሐዲስ ሳናምን ቁርአንን ብቸኛ መመሪያ
አድርጎ ማመን በቂ ነውን?

መ. አይደለም! ትክክለኛውን ሐዲስ ሳናምንና ሳንቀበል
በቁርአን ብቻ መሥራት አንችልም። መልዕክተኛው (ሰዐወ)
የተናገሩትና የሰሩት ከተገለፀው ውስጥ ይመደባልና።

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : أَلَا وَإِنِّي أُوْتِيتُ الْقُرْآنَ وَمِثْلَهُ مَعَهُ
رواه أبو داود .

የአላህ መልዕክተኛ(ሰዐወ) ኃይ ብላችሁ ስሙኝ! እኔ ቁርአንና
የሱን መሰል ተሰጥቻለሁ። ብለዋል። (አቡዳወድ)

T54. የአላህን ውሳኔና የመልዕክተኛውን ትዕዛዝ
በመተው የትክክለኛ አማኞችንና የሙስሊም ምሁራንን
አስተያየት መቀበል ይቻላልን?

መ. የአላህን ውሳኔና የመልዕክተኛውን ትዕዛዝ የግብረገብ
የግንጥም አስተያየት ወይም ሐሳብ መቀበል አንችልም።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْدِمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ﴾ سورة
الحجرات .

እናንተ ያመናችሁ ሆይ! በአላህና በመልዕክተኛው ፊት
(ንፍሶቻችሁን) አታስቀድሙ፡፡ (49:1)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : لَاطَاعَةُ لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ الْخَالِقِ .
رواه الطبراني .

የአላህ መልዕክተኛ (ሰዐወ) የፈጣሪን ፍቃድ ጥሶ ፍጡርን ግንገልገል የለም። ሊሉ ተናግረዋል (ጣብራኒ)

ጥ55. ሙስሊሞች ልዩነቶቻቸውን በምን መልኩ ነው የሚያስወግዱት?

መ. ሙስሊሞች በማናቸውም ነገር ላይ በተከራከሩ ጊዜ ወደ አላህ መጽሐፍና ወደ መልዕክተኛው (ሰዐወ) ትክክለኛ ሱና መመለስ አለባቸው።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴾ سورة النساء .

በግንኛውም ነገር በተከራከሩ በአላህና በመዟረሻው ቀን የምታምኑ በትዥኑ (የተከራከራችሁበትን ነገር) ወደ አላህና መልዕክተኛው መልሱት፤ ይህ የተሻለ መዟረሻውም ያማረ ነው። (4:59)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : عَلَيْكُمْ بِسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمَهْدِيِّينَ تَمَسَّكُوا بِهَا . رواه أحمد .

የአላህ መልዕክተኛ(ሰዐወ) የ፩ና የቅን ምክትሉኛን ፈለገ
ተከተሉ እሱንም በእጅጉ አጥብቃችሁ ያዙ። ብለዋል። (አህመድ)

ጥ56. ለአላህና ለመልእክተኛው (ሰዐወ) ውዴታችንን
በምን መልኩ ነው የምንገልፀው?

መ. ለአላህና ለመልዕክተኛው (ሰዐወ) ያለንን ውዴታ
የምንገልጸው አላህንና መልእክተኛውን በመታዘዝና ያዘዙትንም
በመሥራት ነው።

ቁርአን እንዲህ ይላል:-

﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَأَتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ سورة آل عمران .

በላቸው:- አላህን የምትወዱ እንደሆናችሁ፡ ተከተሉኝ፡ አላህ
ይወዳችኋልና፡ ገጢአቶቻችሁንም ለናንተ ይምራልና፡ አላህም መሐሪ
አላኝ ነው። (3:31)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّىٰ أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ
مِنَ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ . رواه البخاري ومسلم .

የአላህ መልዕክተኛ(ሰዐወ) ከናንተ ግንኙውም ትክክለኛ አግኝ
አይሆንም፡ እኔን ከወላጅና ከልጅ ባጠቃላይ ከግንም ሰው
ይበልጥ ተወዳጅ እስከ ምሆንበት ድረስ። ሲሉ ተናገረዋል።

(ቡኸሪና ሙስሊም)

ጥ57. ቢድዓ ሐሳናህን በተመለከተ በእስልምና ያለው
ትእዛዝ ምንድን ነው።

፡መ. ቢድዓ ሐሳናህ በእስልምና የለም። ቢድዓ የተባለ በሙሉ
አዲስ የተፈጠረ ነገር ነው። ተቀባይነትም አይኖረውም።

ቱርአን እንዲህ ይላል፡-

﴿ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ
الْإِسْلَامَ دِيناً ﴾ سورة المائدة .

ላረ ሐይማኖታችሁን ለናንተ ሞላሁላችሁ። ፀጋዬንም በናንተ
ላይ ፈፀምኩ። ለእናንተም እስልምናን ከሐይማኖት በኩል
ወደድኩ።(5:3)

ሐዲስ

وَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : كُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ وَكُلُّ ضَلَالَةٍ فِي
النَّارِ . رواه أحمد .

የአላህ መልዕክተኛ (ሰዐወ) በደገ በኩል ፈጠራ የተባለ
ሁለተኛት ንዑስ ጥንታዊ ሙድደሮቹ እነሱ ነው። ባለዋል።
(አህመድ)

أصول العقيدة

اللغة الأمهرية (أثيوبيا)

ترجمة

عبد الناصر عبد الله أحمد

إصدار

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وقوعية الجاليات بالمعذر وأم الحمام
تحت إشراف وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد
ت: ٤٨٢٦٤٦٦ فاكس: ٤٨٢٧٤٨٩ ص.ب: ٣١٠٢١، الرياض: ١١٤٩٧